

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดการสอน
ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

สุติมา สุวรรณรินทร์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2549

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ชุติมา สุวรรณรินทร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

..... กรรมการ
(ดร.ศิลป์ชัย ปวีณพงษ์พัฒน์)

..... กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัส นกรรจ์แดง)

วันที่ 1๐ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากหลาย ๆ ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ท่านได้สละเวลาอันมีค่าชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล รวมทั้งข้อเสนอแนะอันทรงคุณประโยชน์ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี ขอขอบพระคุณ ดร. ศิลป์ชัย ปรีณพงษ์พัฒน์ และดร. สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ กรรมการสอบงานนิพนธ์ ตลอดจน ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ ที่ชี้แนะและให้คำปรึกษาเพิ่มเติม เพื่อให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นและสำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านของสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อข้อมูลของหน่วยงาน และข้อมูลในการวิจัย ขอขอบคุณ บิดา พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดหาหนังสือและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้จนกระทั่งสำเร็จ

ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการศึกษาด้วยดีตลอดมา

คุณประโยชน์ใด ๆ หากจะมีอันเนื่องมาจากการงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่ บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นพื้นฐานอันสำคัญยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถบรรลุจุดหมายได้ ทั้งนี้ หากมีข้อบกพร่องประการใดในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษายินดีน้อมรับคำชี้แนะจากท่านผู้รู้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

ชุตินา สุวรรณรินทร์

46920963: สาขาวิชา: การบัญชี; บช.ม. (บัญชีมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: ต้นทุน/ ผลตอบแทน/ การจัดการศึกษา/ โรงเรียนมัธยมศึกษา/ เขตพื้นที่การศึกษา/
จังหวัดหนองคาย

ชุดิมา สุวรรณรินทร์: การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ที่เปิดการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 เขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 (COST AND
RETURN OF EDUCATIONAL MANAGEMENT OF THE SECONDARY SCHOOLS,
MATTAYOM SUKSA 1-6, NONG KHAI EDUCATIONAL AREA, AREA 1.) อาจารย์ผู้ควบคุม
งานนิพนธ์: สุชาติ เหล่าปรีดา, บช.ม., 83 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการจัดการ
การศึกษาของโรงเรียนที่เปิดการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 -6 เขตพื้นที่การศึกษา
หนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 14 โรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มตามขนาดตามจำนวน
นักเรียน การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและนำมาวิเคราะห์
ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย T-Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
ผลการศึกษาพบว่า ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เปิดการสอนตั้งแต่ระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 -6 โรงเรียนขนาดที่ 5 มีรายได้ ต้นทุน และผลตอบแทนต่อโรงเรียนหนึ่งแห่งสูง
กว่าโรงเรียนขนาดที่ 4 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนของโรงเรียนทั้งสองขนาดที่มีจำนวนสูงสุด คือ อาคาร
เรียน ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของโรงเรียนขนาดที่ 4 และโรงเรียนขนาดที่ 5 ต้องมีจำนวนนักเรียน
จำนวน 370 คนและ 704 คน ตามลำดับ การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตรา
กำไรจากการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนขนาดที่ 5 มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า
โรงเรียนขนาดที่ 4 ส่วนการวิเคราะห์อัตรากำไรจากการดำเนินงาน พบว่า โรงเรียนทั้งสองขนาดมี
รายจ่ายมากกว่ารายรับนอกจากนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติแจกแจงแบบ T-Test พบว่า
ขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีผลทำให้ต้นทุนผันแปรต่อโรงเรียนหนึ่งแห่งแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ส่วนขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีอัตรากำไรจากการ
ดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

46920963: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC (ACCOUNTING)

KEYWORDS: COST/ RETURN/ EDUCATIONAL MANAGEMENT/ THE SECONDARY SCHOOL/ NONGKHAI EDUCATION AREA/ AREA 1

CHUTIMA SUWANNARIN : COST AND RETURN OF EDUCATIONAL MANAGEMENT OF THE SECONDARY SCHOOL, NONGKHAI EDUCATION AREA , AREA 1. ADVISOR: SUCHART LAOPREEDA. M.ACC., 83 P. 2006.

The study aims to survey and analyze cost and return in educational management of 14 secondary schools for Mattayom Suksa 1 – 6 in Nong Khai educational area, area 1 in educational year 2004, categorizing by size; based on number of students. Data was collected from interviewing, following a questionnaire, the management or heads of financial and accounting department and analyzed by frequency, percentage, mean, and mean difference t-test at significant level 0.05.

The analyses illustrate that the educational management of the size-5 secondary schools in Nong Khai educational area, area 1, gain higher revenue, cost, and return than that of size-4 schools. The highest capital expenditure of schools in both analyzed size is the building for educational purpose. The break-even analyses of the size-4 and size-5 schools yield that their revenue will cover all their incurred cost when they had 370 and 704 students, respectively. The return on asset analysis and the operating profitability analysis indicate that size-5 schools have more efficient administration than size-4 schools do. However, schools in both sizes suffer from losses. In addition, the test of hypothesis by mean difference t-test method confirms that the differences of the school sizes are the cause of the differences of the variable cost per school at significant level 0.05. On the contrary, the operating profitability does not vary with the differences of the school sizes.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจากการวิจัย.....	3
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎี.....	7
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23
ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์.....	23
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
ตัวแปรและการวัดค่า.....	36
การทดสอบสมมติฐาน.....	37
4 ผลการวิจัย.....	38
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียนและนักเรียนของสถานศึกษา.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	40
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ จุดคุ้มทุน และผลตอบแทนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	54
ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานงานวิจัย.....	60
5 อภิปรายและสรุปผล.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะ.....	64
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	64
บรรณานุกรม.....	66
ภาคผนวก.....	68
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 อัตราผลตอบแทนในการลงทุนทางการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	20
2-2 อัตราผลตอบแทนทางเอกชนและทางสังคมตามระดับการศึกษาของประเทศไทย ปี 2529.....	21
3-1 กลุ่มประชากร โรงเรียนที่เลือกศึกษา.....	22
3-2 แสดงตัวอย่างราคามาตรฐานหรือราคากลางของครุภัณฑ์.....	27
4-1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
4-2 ระยะเวลาการดำเนินงานจัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	39
4-3 จำนวนนักเรียนเฉลี่ยของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	40
4-4 ขนาดของที่ดินที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	41
4-5 ราคาค่าที่ดินที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	41
4-6 จำนวนอาคารเรียนที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	42
4-7 ราคาค่าของอาคารเรียนที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	42
4-8 ราคาค่าของครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งาน 5 ปีที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	43
4-9 ราคาค่าของครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งาน 10 ปีที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	44
4-10 ราคาค่าของครุภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งาน 15 ปีที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	46
4-11 ราคาค่าเฉลี่ยของครุภัณฑ์รวมที่ใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียน มัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	46
4-12 เงินเดือนของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดต่อปีการศึกษา.....	47
4-13 ค่าตอบแทนของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดต่อปีการศึกษา.....	47
4-14 ค่าใช้สอยของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดต่อปีการศึกษา.....	48
4-15 ค่าวัสดุของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาดต่อปีการศึกษา.....	49
4-16 ค่าสาธารณูปโภคเฉลี่ยต่อปีการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-17 แสดงการคำนวณค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยของสินทรัพย์ถาวรต่อปีการศึกษาของโรงเรียน ขนาดที่ 4.....	50
4-18 แสดงการคำนวณค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยของสินทรัพย์ถาวรต่อปีการศึกษาของโรงเรียน ขนาดที่ 5.....	51
4-19 แสดงการคำนวณค่าเสื่อมราคาเฉลี่ยของสินทรัพย์ถาวรรวมต่อปีการศึกษาของโรงเรียน มัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	51
4-20 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเฉลี่ยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	52
4-21 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา แต่ละขนาด.....	53
4-22 รายได้ในการจัดการศึกษาเฉลี่ยต่อปีการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	54
4-23 งบกำไรขาดทุนเฉลี่ย (ทางบัญชี) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	54
4-24 รายละเอียดการคำนวณจุดคุ้มทุนของโรงเรียนขนาดที่ 4.....	56
4-25 รายละเอียดการคำนวณจุดคุ้มทุนของโรงเรียนขนาดที่ 5.....	57
4-26 สินทรัพย์ที่ใช้ในการดำเนินงานเฉลี่ยของโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ละขนาด.....	58
4-27 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีย้อนส่วนตามแนวดิ่ง.....	58
4-28 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน.....	60
4-29 ผลการทดสอบขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีผลทำให้ต้นทุนผันแปรต่อโรงเรียน หนึ่งแห่งไม่แตกต่างกันและอัตรากำไรจากการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน.....	61
4-30 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University